

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор Наталія КОМПАНЕЦЬ
наказ від 30.12.2024 № 168/ос

ПРОГРАМА вступного інструктажу з питань охорони праці

1. Загальні правила поведінки працівників

1.1. Повністю виконувати вимоги з охорони праці, пожежної безпеки, передбачені відповідними правилами, інструкціями, наказами, розпорядженнями.

1.2. Тримати в порядку і чистоті своє робоче місце, не порушувати санітарні правила у службових та загальних приміщеннях.

1.3. Утримуватись від дій, які заважають іншим працівникам виконувати свої обов'язки.

1.4. Дотримуватись дисципліни праці і виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

2. Обов'язки працівників

2.1. Знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці.

2.2. Дотримуватись зобов'язань щодо охорони праці, передбачених правилами внутрішнього трудового розпорядку Тростянецького ліцею.

2.3. Вживати заходи для недопущення чи усунення ситуації, яка створює загрозу здоров'ю працівника чи життю або здоров'ю людей, які його оточують, повідомляти пронебезпеку безпосереднього керівника або іншу посадову особу.

2.4. Працівник має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують.

2.5. За порушення законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці, створення перешкод для діяльності посадових осіб, органів державного нагляду, працівники притягуються до юридичної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності.

3. Основні положення Закону України «Про охорону праці», Кодексу законів про працю та інших нормативних актів з охорони праці

3.1. Законодавство про охорону праці України складається із Закону України «Про охорону праці», Кодексу законів про працю України та інших нормативних актів. Закон України «Про охорону праці» визначає основні положення по реалізації конституційного права громадян на охорону їх життя і

здоров'я в процесі трудової діяльності, регулює за участю відповідних державних органів відношення між роботодавцем та працівником з питань безпеки, гігієни праці і виробничого середовища, встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні. Дія цього Закону поширюється на всі організації незалежно від форм власності і видів їх діяльності, на всіх громадян, які в них працюють.

Закон України «Про охорону праці» гарантує громадянам право на охорону праці під час укладення трудового договору, під час роботи в організації, а також обов'язкове соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Статтями Закону закріплено право працівників на пільги і компенсації за важкі і шкідливі умови праці, забезпечення засобами індивідуального захисту, миючими і знешкоджуючими засобами. Цим Законом визначена організація охорони праці на виробництві, стимулювання охорони праці, а також система державного нагляду і суспільного контролю за охороною праці.

3.2. При укладенні трудового договору громадянин має бути проінформований під підпис про умови праці в установі, наявність на робочому місці, де він буде працювати, небезпечних і шкідливих виробничих факторів. Забороняється застосування праці жінок на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці. Праця вагітних жінок і жінок, які мають неповнолітню дитину, регулюється законодавством.

3.3. Роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

Працівник зобов'язаний:

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території Тростянецького ліцею;

- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з оргтехнікою та устаткуванням, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;

- проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди.

Працівник несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог. Працівнику не може пропонуватися робота, яка за медичним висновком протипоказана йому за станом здоров'я. Умови праці на робочому місці, безпека технологічних процесів, оргтехніки, устаткування, стан засобів колективного та індивідуального захисту, що використовуються працівником, а також санітарно-побутові умови повинні відповідати вимогам законодавства. Працівник має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують, чи довкілля. Він зобов'язаний негайно повідомити про це безпосереднього керівника або роботодавця. Факт наявності такої ситуації за необхідності підтверджується спеціалістами з охорони праці за участю представника профспілки, членом якої він є, а також страхового експерта з охорони праці.

Порядок проведення медичних оглядів визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони

здоров'я. Роботодавець має право в установленому Законом порядку притягнути працівника, який ухиляється від проходження обов'язкового медичного огляду, до дисциплінарної відповідальності, а також зобов'язаний відсторонити його від роботи без збереження заробітної плати. Усі працівники згідно із Законом підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи повинні проходити інструктаж, навчання з питань охорони праці, з надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварії. Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з охорони праці. У разі виявлення у працівників, у тому числі посадових осіб, незадовільних знань з питань охорони праці, вони повинні у місячний термін пройти повторне навчання і перевірку знань.

1. Основні небезпечні та шкідливі фактори. Методи та засоби запобігання нещасним випадкам, засоби індивідуального та колективного захисту

Небезпечними факторами є відкриті електричні розетки, переносні електричні подовжувачі з відкритими електричними розетками, оргтехнічне обладнання з електричними приводами (комп'ютери, копіювальна техніка), побутові електрообігрівачі, електроплити, електрочайники, електрокип'ятильники, та інші електроприлади. Не можна вмикати та вимикати з електромережі електроприлади мокрими руками. Перед користуванням електроприладами необхідно візуально перевірити цілісність електропроводів (кабелів), електровилок. Електроприладами з пошкодженими електропроводами (кабелями) або електровилками користуватися забороняється. Комп'ютери повинні бути обладнані захисними екранами і вмикатися в розетки з клемою заземлення. В екстремальних ситуаціях (стихійне лихо, пожежа та інше), відключивши з електромережі електроприлади, працівникам необхідно залишити приміщення й евакуюватися відповідно до планів-схем евакуації, розміщених на поверхах будинку.

5. Основні вимоги санітарії і особистої гігієни

Приміщення, кабінети Тростянецького ліцею необхідно щодня ретельно прибирати: підмітати вологим способом і мити підлоги, видаляти пил і павутину, протирати вікна, двері. Провітрювати приміщення. Один раз на тиждень приміщення необхідно прибирати із застосуванням мильно-лужного розчину, хлорного вапна. За нормальних метеорологічних умов температура в приміщеннях повинна бути близько 20°, відносна вологість 40-65%. Кожен працівник зобов'язаний дотримуватися правил особистої гігієни: приходити на роботу і знаходитися на роботі в чистому особистому одязі і взутті; постійно стежити за чистотою тіла, рук, волосся; обов'язково мити руки з милом, двічі їх намилюючи після відвідин туалету; при пошкодженні шкірного покриву не дозволяється накладати пов'язки з паперу або

ганчірок, оскільки цим можна забруднити рану і викликати серйозне захворювання; забороняється пити воду, призначену для технічних потреб, користуватися слід тільки кип'яченою водою; перед їжею необхідно ретельно вмити руки з милом; своєчасно проходити медичний огляд.

6.Обставини і причини можливих нещасних випадків та аварій

У зв'язку з тим, що поверхні сходи міжповерхових сходин у зволоженому стані являють собою небезпеку травм при падінні, необхідна особлива увага та обережність з боку працівників під час вологого прибирання сходів і змочених підшов взуття від дощу та снігопаду.

При постійному щоденному багатогодинному користуванні комп'ютерами виникає так званий "зоровий синдром" від моніторів. Для усунення цього негативного явища необхідно під час роботи за комп'ютером здійснювати короткочасні перерви в даній роботі.

Забороняється користуватися електроприладами з пошкодженою ізоляцією електропроводів (кабелів), а також підключати електроприлади мокрими руками.

7. Порядок розслідування і оформлення нещасних випадків і професійних захворювань

Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 року № 337.

Розслідуванню підлягають раптові погіршення стану здоров'я працівника, поранення, травми, у тому числі отримані внаслідок тілесних ушкоджень, заподіяних іншою особою, гострі професійні захворювання і гострі професійні та інші отруєння, теплові удари, опіки, обмороження, утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою та іонізуючим випромінюванням, інші ушкодження, отримані внаслідок аварій, пожеж, стихійного лиха (землетруси, зсуви, повені, урагани та інші надзвичайні події), контакту з тваринами, комахами та іншими представниками фауни і флори, що призвели до втрати працівником працездатності на один робочий день чи більше або до необхідності переведення потерпілого на іншу (легшу) роботу терміном не менш як на один робочий день, а також випадки смерті.

Обставинами, за яких нещасний випадок на території Тростянецького ліцею визнається таким, що пов'язаний з виробництвом є:

- виконання потерпілим трудових (посадових) обов'язків, у тому числі у відрядженні;

- перебування на робочому місці, на території Тростянецького ліцею або в іншому місці для виконання потерпілим трудових (посадових) обов'язків чи завдань роботодавця з моменту прибуття потерпілого на територію Тростянецького ліцею до його відбуття, в тому числі протягом робочого та надурочного часу;

- виконання завдань відповідно до наказів директора в неробочий час, під час відпустки, у вихідні, святкові та неробочі дні;

-проїзд на територію Тростянецького ліцею чи з даної території на транспортному засобі, який наданий засновником;

-використання працівниками Тростянецького ліцею власного транспортного засобу з дозволу або за письмовим дорученням керівника Тростянецького ліцею;

-виконання дій в інтересах Тростянецького ліцею, у якому працює потерпілий, тобто дій, які не належать до його трудових (посадових) обов'язків, зокрема із запобігання виникненню аварій або рятування людей та майна на території Тростянецького ліцею, будь-які дії за дорученням керівника Тростянецького ліцею;

- участь у спортивних змаганнях, інших масових заходах, які проводяться закладом освіти;

-ліквідація наслідків аварії, надзвичайної ситуації техногенного, соціально-політичного або природного характеру на території Тростянецького ліцею;

-надання Тростянецьким ліцеєм шефської (благодійної) допомоги Збройним силам України, за наявності відповідного розпорядження керівника;

-перебування потерпілого у транспортному засобі або на його стоянці, у тому числі під час змінного відпочинку, якщо настання нещасного випадку пов'язане з виконанням потерпілим трудових (посадових) обов'язків або з впливом на нього небезпечних чи шкідливих виробничих факторів чи середовища;

-прямування потерпілого до об'єкта (між об'єктами) обслуговування за затвердженим маршрутом або до будь-якого об'єкта за дорученням керівника;

-прямування потерпілого до місця чи з місця відрядження згідно з установленим завданням, у тому числі на транспортному засобі будь-якого виду та форми власності;

-оголошення потерпілого померлим унаслідок його зникнення, пов'язаного з нещасним випадком під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків;

-заподіяння тілесних ушкоджень іншою особою або вбивство потерпілого під час виконання чи у зв'язку з виконанням ним трудових (посадових) обов'язків або дій в інтересах Тростянецького ліцею незалежно від початку досудового розслідування, крім випадків з'ясування потерпілим та іншою особою особистих стосунків не виробничого характеру, що підтверджено висновком компетентних органів;

-одержання потерпілим травми або інших ушкоджень внаслідок погіршення стану його здоров'я, яке сталося під впливом небезпечного виробничого фактора чи середовища у процесі виконання ним трудових (посадових) обов'язків, що підтверджено медичним висновком;

-раптове погіршення стану здоров'я потерпілого або його смерті під час виконання трудових (посадових) обов'язків внаслідок впливу небезпечних чи шкідливих виробничих факторів або факторів важкості чи напруженості трудового процесу, що підтверджено медичним висновком;

-перебування потерпілого на території Тростянецького ліцею або в іншому місці роботи під час перерви для відпочинку та харчування згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку, технологічної перерви, а також під час перебування на території Тростянецького ліцею у зв'язку із участю у нарадах, спортивних змаганнях та тренуваннях чи заходах, передбачених колективним

договором, якщо настання нещасного випадку пов'язано з впливом небезпечних чи шкідливих виробничих факторів, що підтверджено медичним висновком.

Про кожен нещасний випадок на виробництві очевидець або потерпілий зобов'язаний повідомити безпосереднього керівника робіт або посадовця і вжити заходи по наданню долікарської допомоги. Керівник у свою чергу зобов'язаний терміново організувати медичну допомогу потерпілому і його доставку до лікувальної установи. Зберегти до початку розслідування на робочому місці устаткування в такому стані, в якому вони були на момент події (якщо це не загрожує життю і здоров'ю інших працівників і не приведе до важчих наслідків), а також вжити заходи по попередженню і недопущенню подібних випадків в ситуації, що склалася. Керівник, одержавши повідомлення про нещасний випадок, своїм наказом призначає комісію по розслідуванню.

Комісія по розслідуванню зобов'язана протягом п'яти робочих днів з моменту утворення нещасного випадку:

- обстежити місце настання нещасного випадку, одержати письмові пояснення потерпілого, якщо це можливо, опитати осіб-свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб;

- визначити відповідність умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці;

- з'ясувати обставини і причини настання нещасного випадку;

- вивчити первинну медичну документацію (журнал реєстрації травматологічного пункту лікувально-профілактичного закладу, звернення потерпілого до медичного пункту або медико-санітарної частини, амбулаторну картку та історію хвороби потерпілого, документацію організаційно- кадрової роботи Тростянецького ліцею, відповідальної особи з охорони праці Тростянецького ліцею тощо;

- визначити, пов'язаний чи не пов'язаний нещасний випадок з виробництвом;

- установити осіб, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці, а також розробити план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам;

- скласти у п'яти примірниках акт проведення розслідування нещасного випадку за встановленою формою і передати їх міському голові для затвердження. Акти підписують голова та члени комісії по розслідуванню нещасних випадків.

8. Пожежна безпека

Метою пожежної безпеки є попередження виникнення пожежі на визначеному чинними нормативами рівні, а у випадку виникнення пожежі, обмеження її розповсюдження, своєчасне виявлення, гасіння пожежі, захист людей і матеріальних цінностей. Для забезпечення пожежної безпеки необхідно суворо виконувати та постійно дотримуватись норм і правил пожежної безпеки.

У приміщеннях забороняється:

- користуватися електронагрівачами з відкритими елементами для цілей опалення, приготування їжі тощо;

- палити й застосовувати відкритий вогонь у приміщеннях;

-самовільно без потреби зривати пломби на дверцях внутрішніх шаф з пожежними кранами;

-користуватись пошкодженими розетками та подовжувачами, вимикачами й іншими електроприладами;

-обгортати електролампи і світильники папером, тканиною та іншими легкозаймистими матеріалами, експлуатувати їх зі знятими ковпаками;

-залишати без догляду, при виході із приміщення, увімкненими в електромережу нагрівальні прилади, радіоприймачі тощо.

Відповідальними за дотриманням норм та правил пожежної безпеки і підтримку належного протипожежного режиму у службових приміщеннях є керівники структурних підрозділів, завідувачі кабінетами Тростянецького ліцею.

Порядок дії у разі пожежі (ознак горіння):

-кожний працівник зобов'язаний терміново телефонувати за номером 101, повідомляти адресу, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, наявність людей, а також своє прізвище;

-якщо можливо, вжити заходи евакуації людей, гасіння пожежі наявними засобами пожежогасіння та збереження матеріальних цінностей.

Для ліквідації невеликих осередків пожеж, а також для гасіння пожеж у початковій стадії їх розвитку силами персоналу об'єктів, застосовуються первинні засоби пожежогасіння. До них належать: вогнегасники, пожежний інвентар (покривала з негорючого теплоізоляційного полотна або повсті, ящики з піском, бочки з водою, пожежні відра, совкові лопати), пожежний інструмент (гаки, ломы, сокири тощо). Їх застосовують для ліквідації невеликих загорянь до приведення в дію стаціонарних та пересувних засобів гасіння пожежі або до прибуття пожежної команди. Приміщення Тростянецького ліцею, службові транспортні засоби Тростянецького ліцею повинні бути забезпечені такими засобами у відповідності до норм.

9. Перша допомога потерпілим

9.1. Штучне дихання. Перед початком штучного дихання необхідно швидко усунути причини, які перешкоджають диханню. Потерпілому потрібно розстібнути комір, пояс та інші частини одягу. Звільнити ротову порожнину від забруднення, слизу, бруду. Найбільш простим і ефективним засобом штучного дихання є спосіб "рот у рот" та "рот у ніс". Штучне дихання треба продовжувати до відновлення самостійного дихання або до прибуття медичного працівника.

9.2. Зовнішній масаж серця. Метою масажу серця є підтримування кровообігу у життєво важливих органах. У разі відсутності серцевої діяльності до її відновлення потерпілий знаходиться у положенні на спині. Той, хто надає допомогу, робить енергійні ритмічні натиски на грудину потерпілого 50-60 разів на хвилину, причому після 3-4 натисків роблять перерву на 2 секунди на час вдиху та на початок видиху. Масаж переривати для повторення штучного дихання до трьох глибоких вдихів, після чого повторюють масаж протягом 15-20 хвилин. Перші ознаки того, що потерпілий приходить до тями: зіниці звужуються, з'являється самостійне дихання,

зменшується синюшність шкіри і з'являється пульс. Констатувати смерть має право тільки лікар.

9.3. Перша допомога при ураженні електричним струмом. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом передусім має бути спрямоване на припинення дії його на людину способом вимикання рубильника або вимикача, відкидання від потерпілого струмоведучого дроту діелектричним предметом або вивільнення потерпілого від джерела струму. Треба пам'ятати, що не можна торкатися ні до дроту ні до самого потерпілого голими руками без гумових рукавиць; той, хто надає допомогу, повинен обгорнути свої руки якоюсь частиною одягу, сухою ганчіркою, якщо є змога, надіти гумові калоші, гумові чоботи або стати на суху дошку. Віддаляючи потерпілого від джерела струму, слід брати його за ті частини одягу, що не прилягають до тіла. За наявності дихання, навіть якщо потерпілий неспритомнів, його слід зручно покласти, розстебнути стискуючий одяг, забезпечити доступ свіжого повітря. При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання та непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу (103).

При цьому слід пам'ятати, що смерть від дії електричного струму є часто уявною, тому штучне дихання та закритий масаж серця треба проводити наполегливо, іноді впродовж 2-3 годин безперервно.

